



רשומות

# קובץ התקנות

4 בדצמבר 2022

10419

י' בכסלו התשפ"ג

עמוד

תקנות בתי הדין השרעיים (דרכי המצאה), התשפ"ג-2022 ..... 454

## תקנות בתי הדין השרעיים (דרכי המצאה), התשפ"ג-2022

בתוקף סמכותי לפי סעיף 28(ב) לחוק הקאדים, התשכ"א-1961' (להלן – החוק), ובהסכמת נשיא בית הדין השרעי לערעורים, אני מתקין תקנות אלה:

1. (א) מטרת ההמצאה היא להביא לידיעת הנמען את תוכנו של מסמך שנדרש שיהיה בידעתו.

מטרת ההמצאה  
וההמצאה כדין

(ב) הנמען ייחשב כמי שיודע את תוכנו של מסמך אם הומצא לו לפי תקנות אלה.

2. בתקנות אלה –

הגדרות

"בית הדין" – בית דין שרעי אזורי או בית הדין השרעי לערעורים;

"הודעה אלקטרונית" – הודעה בדבר קיומו של מסמך במערכת נט בתי הדין הכוללת קישור אליו, שפתיחתו אפשרית באמצעות מנגנון הזדהות;

"הודעת אימות המסירה" – הודעה שנערכה בידי מוסר המסמך בסמוך ככל האפשר לאחר המצאתו, הכוללת פרטים בדבר אופן ההמצאה, ובכלל זה מקום ההמצאה, מועד ההמצאה ושעת ההמצאה ושמו של האדם שהמסמך נמסר לידי;

"המצאה" – מסירת מסמך לידי הנמען או הגשתו לבית הדין, לפי העניין;

"המצאה אלקטרונית" – המצאה באמצעות תקשורת בין מחשבים שדרכה ניתן להעביר או לקבל מסמך אלקטרוני;

"חוק חתימה אלקטרונית" – חוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001<sup>2</sup>;

"כתב טענות" – מסמך שמגיש בעל דין, המשמש לטיעון בהליך בבית דין;

"כתובת דואר אלקטרוני" – כתובת במערכת נט בתי הדין המאפשרת העברת מסרים אלקטרוניים, שבעליה מפעיל אמצעים סבירים לצורך הגנה על תיבת הדואר שבה, מפני שיבוש בעבודתה העלול לפגוע במהימנות המידע שבה;

"כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת" – כתובת במערכת נט בתי הדין המשמשת להעברת מסרים אלקטרוניים, שמתקיימים בה כל אלה:

(1) היא מאפשרת גישה לכתובת הדואר האלקטרוני רק באמצעות מנגנון הזדהות ומתעדת גישה כאמור;

(2) המערכת נוקטת, באורח סדיר, אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה אליה ומפני שיבוש בעבודתה, העלולים לפגוע במהימנות המידע שבה;

"מנגנון הזדהות" – מנגנון מאובטח המשלב אמצעי חומרה ותוכנה, הניתן לשליטתו הבלעדית של בעליו והמאפשר את זיהויו באופן ייחודי;

"מסמך" – כל כתב המוגש במסגרת הליך בבית דין, ובכלל זה החלטה והזמנת עד;

"מסמך אלקטרוני" – מסמך שהוא מסר אלקטרוני החתום בחתימה אלקטרונית בהגדרתם בחוק חתימה אלקטרונית, הניתן לשמירה אלקטרונית ולאחזור;

"מען" – כתובת של אדם לפי סעיף 2(א)(11) ו-11(א) לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965<sup>3</sup>, ובהעדר שם לרחוב או מספר לבית – סימן זיהוי אחר ובלבד

<sup>1</sup> ס"ח התשכ"א, עמ' 118.

<sup>2</sup> ס"ח התשס"א, עמ' 210.

<sup>3</sup> ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

שלא יצוין מספר תא דואר בלבד, ואם מדובר בתאגיד – הכתובת הרשומה לפי הדין החל עליו ובלבד שלא יצוין מספר תא דואר בלבד;  
"מערכת נט בתי הדין" – מערכת מחשבים שבאמצעותה פועלים בתי הדין ומתנהלים הליכים משפטיים;

"עורך דין" – מי שהוא עורך דין לפי סעיף 42 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961,<sup>4</sup> לרבות טוען שרעי כהגדרתו בתקנות הטוענים השרעיים, התשכ"ג-1963;<sup>5</sup>

"תצהיר" – תצהיר לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971,<sup>6</sup> לרבות הצהרה שניתנה מחוץ לישראל בכתב, בדבר אמיתות הדברים שנכתבו בה, באחת מן הדרכים האלה:

- (1) בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל;
- (2) לפי דין המקום שבו ניתנה, ואושרה בידי נציג כאמור בפסקה (1);
- (3) לפי הסדר שנקבע מכוח הסכם בין מדינת ישראל לבין מדינה זרה;

(4) בפני נוטריון המוסמך לפי דין המדינה הזרה שבה ניתנה ההצהרה, לאמת את החתימה על ההצהרה, ובלבד שצורף להצהרה אישור נוטריוני של תעודה מזהה של החותם וכן תעודה מאותה מדינה לפי האמנה כהגדרתה בתקנות לביצוע אמנת האג (ביטול אימות מסמכי חוץ ציבוריים), התשל"ז-1977,<sup>7</sup> שמאמתת את חתימת הנוטריון על גבי ההצהרה ומאשרת כי הוא אכן נוטריון לפי דיני אותה מדינה.

3. (א) המציא בעל דין המיוצג בידי עורך דין מסמך לבית הדין, ימציא עורך דינו את העתקו לבעל הדין שכנגד או למייצגו בלא דיחוי, ולא יאוחר משלושה ימים ממועד ההמצאה לבית הדין או זמן סביר לפני מועד הדיון שנקבע או לא יאוחר ממועד אשר ייקבע על ידי בית הדין לגבי אותו מסמך, לפי המוקדם; אם בעל הדין אינו מיוצג בידי עורך דין, הוא יגיש את המסמך למזכירות בית הדין, והיא תפעל להמצאתו.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), אם לא הצליחה מזכירות בית הדין לאתר את בעל הדין שכנגד לשם המצאת כתב תביעה או המסמך הראשון בתיק לאחר שנקטה אמצעים סבירים לאיתורו, רשאי המזכיר הראשי של בית הדין להורות על המצאה בידי בעל הדין, אם סבר כי הדבר יאפשר את ביצוע ההמצאה, ובלבד שאם בעל הדין לא נתן את הסכמתו לכך או התעורר חשש לשלומם בשל ההמצאה, תתקבל ההחלטה בעניין בידי הקאדי שמתנהל לפניו ההליך.

דרכי המצאה  
ומועדיה

4. אלה דרכי ההמצאה ומועדיה:

(1) המצאה אלקטרונית –

(א) המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני מבית הדין לנמען תהיה באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לכתובת הדואר האלקטרוני שהוא ציין בכתורת כתב טענותיו, ואם הייתה זו כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת, יכול שתהיה אף באמצעות משלוח המסמך האלקטרוני עצמו;

<sup>4</sup> ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

<sup>5</sup> ק"ת התשכ"ג, עמ' 1374.

<sup>6</sup> דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

<sup>7</sup> ק"ת התשל"ז, עמ' 1940.

(ב) המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני לבית הדין תהיה באמצעות מערכת נט בתי הדין; המבקש להמציא לבית הדין מסמך אלקטרוני, ימסור לבית הדין כתובת דואר אלקטרוני או כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת לצורך המצאה אלקטרונית כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני מעורך דין לעורך דין תהיה באמצעות משלוח המסמך האלקטרוני לכתובת הדואר האלקטרוני של עורך הדין הנמען שצוינה בכותרת כתב טענותיו, ועל עורך הדין השולח לוודא את קבלתו בידי עורך הדין הנמען;

(ד) מועד שליחת המסמך האלקטרוני או ההודעה האלקטרונית, כפי שמופיע בשעון פנימי של מערכת המחשב של השולח המכויל לפי כללים מקובלים, יהיה מועד ההמצאה של המסמך האלקטרוני, ואולם אם היה המועד אחרי השעה 17:00 בימים א' עד ה' בשבוע או ביום ו' או ביום שבת או ביום שיש בו פגרה בבתי הדין השרעיים לפי תקנה 1(1) עד (4) לתקנות בתי הדין השרעיים (פגרות), התשע"ו-2016<sup>8</sup>, ייחשב המסמך האלקטרוני כאילו הומצא ביום החול שלאחריו;

(ה) שליחת ההודעה האלקטרונית או המסמך האלקטרוני כאמור בפסקאות משנה (א) או (ג), לא תיחשב כהמצאה כדין במועד השליחה אם טען הנמען בדבר אי-קבלתם או בדבר קבלתם במועד מאוחר יותר, בתצהיר, ובית הדין יכריע בטענתו;

## (2) המצאה בפקסימיליה –

(א) המצאה של מסמך בפקסימיליה תהיה למספר הפקסימיליה שציין הנמען בכותרת כתב טענותיו;

(ב) המצאה בפקסימיליה מוגבלת למסמך בהיקף של עד חמישה עשר עמודים, והיא אינה חלה על המצאת המסמך הראשון המוגש במסגרת ההליך המשפטי ועל כתב תביעה;

(ג) יראו את המועד שצוין באישור משלוח הפקסימיליה כמועד ההמצאה, ובלבד שבוצע וידוא טלפוני כי המסמך התקבל, ואולם –

(1) מסמך שהומצא כאמור אחרי השעה 15:00 בימים א' עד ה' בשבוע או ביום ו' או ביום מנוחה או בפגרה שנקבעה לפי תקנה 1(1) עד (4) לתקנות בתי הדין השרעיים (פגרות), התשע"ו-2016, יראוהו כאילו הומצא ביום החול שלאחריו;

(2) אם השולח הוא בית הדין ולא בוצע וידוא טלפוני, תיחשב השליחה כהמצאה כדין, אלא אם כן טען הנמען בדבר אי-קבלת המסמך בפקסימיליה; על הנמען לאמת את טענתו בתצהיר, ובית הדין יכריע בטענתו;

## (3) המצאה בדואר –

המצאה של מסמך בדואר תהיה באמצעות שליחתו בדואר רשום עם אישור מסירה לכתובת שציין הנמען בכותרת כתב טענותיו, או למענו; בכאשר אין אפשרות להמציא כאמור – לכתובת הידועה לשולח של מגוריו או עסקו של הנמען; יראו את מועד המסירה שצוין באישור המסירה כמועד ההמצאה; מסמך

<sup>8</sup> ק"ת התשע"ו, עמ' 1648.

שהומצא למען שהנמען ציין בכותרת כתב טענותיו ולא נדרש, יראוהו כמסמך שהומצא כדין, זולת אם בית הדין הורה אחרת;

(4) המצאה במסירה אישית –

(א) ההמצאה תהיה במסירת המסמך לידי הנמען, והוא יידרש לאשר את קבלתו בכתב, והיא תיעשה באמצעות עורך דין או אדם שבית הדין או מנהל בתי הדין הסמיכו לכך; יראו את המועד שצוין בהודעת אימות המסירה כמועד ההמצאה;

(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), יראו מסמך כמסמך שהומצא כדין, אם הוא הונח במקום נראה לעין בסמוך לדלת ביתו או עסקו של הנמען בהתקיים אחד מאלה:

(1) הנמען סירב לקבל את המסמך או סירב לאשר את קבלתו בכתב;

(2) לא נמצא שום אדם שניתן להמציא לו את המסמך לפי תקנות אלה אף על פי שהשולח פעל בשקידה ראויה וסבירה כדי למסרו.

חריגים להמצאה  
באמצעי אלקטרוני

5. המצאה באמצעי אלקטרוני לא תחול במקרים אלה:

(1) אם זה המסמך הראשון המוגש במסגרת ההליך המשפטי או כתב תביעה, יומצא לנמען שאינו בית הדין בדואר או במסירה אישית, זולת אם הייתה הסכמה אחרת בכתב של הנמען;

(2) אם הנמען בעל דין שאינו מיוצג בידי עורך דין, זולת אם נתן את הסכמתו לכך בכתב או אם מסר לבית הדין כתובת דואר אלקטרוני או כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת לצורך המצאה אלקטרונית מבית הדין אליו לפי תקנה 4(1)(ב);

(3) על מסמך שבשל טיבו לא ניתן להמציאו באמצעי אלקטרוני.

6. (א) ההמצאה תהיה ככל האפשר לנמען עצמו; אם הנמען מיוצג בידי עורך דין יש להמציא לו במקומו; אם מינה הנמען לשם ההמצאה מורשה מטעמו – ניתן להמציא למורשה במקומו.

(ב) אם אין אפשרות למצוא את הנמען, די בהמצאת המסמך בביתו לאחד מבני משפחתו הגרים עימו שם ושלפי מראית עין מלאו לו שמונה עשרה שנים.

(ג) התגורר הנמען מחוץ לתחומי המדינה ויש לו בתחומי המדינה נציג מטעמו המייצג אותו באופן קבוע בקשר לענייניו בישראל, ניתן להמציא לנציג אם ההליך המשפטי נוגע לאותו עניין; תקנה 10 תחול בשינויים המחויבים גם על תקנת משנה זו.

(ד) אם הנמען הוא המדינה, יומצא המסמך למשרד פרקליט המחוז שבו נמצא מקום מושבו של בית הדין הדן בתובענה או הערעור.

(ה) אם הנמען תאגיד – יומצא המסמך למשרד או למען הרשום של התאגיד, ולתאגיד שהוקם בחוק – למשרדו של מנהל התאגיד.

(ו) אם הנמען רשות מקומית, יומצא המסמך ללשכת ראש הרשות או למשרד היועץ המשפטי של הרשות.

(ז) אם לנמען מונה אפוטרופוס, יומצא המסמך לאפוטרופוס שהתמנה לו כדין.

(ח) אם הנמען כלוא בבית סוהר, יומצא המסמך באמצעות מחלקת האסיר בשירות בתי הסוהר.

(ט) אם הנמען מדינה זרה כהגדרתה בחוק חסינות מדינות זרות, התשס"ט-2008<sup>9</sup> (להלן – חוק חסינות מדינות זרות), לרבות נציגות של מדינה זרה, או עובד בהן שהוא בעל חסינות דיפלומטית או קונסולרית, יומצא המסמך לפי חוק חסינות מדינות זרות.

7. תחליף המצאה (א) נוכח בית הדין שאי-אפשר להמציא מסמך לנמען בדרך שנקבעה, רשאי הוא להורות על המצאתו בכל דרך אחרת הנראית לו מתאימה בנסיבות העניין.

(ב) בקשה להוראה על תחליף המצאה תוגש בכתב ותפורט בה הסיבה המונעת את ביצוע ההמצאה בדרך שנקבעה, ויחולו ההוראות האלה:

(1) אם הנמען הוא תושב ישראל שאין לו מען ידוע, יציין המבקש בבקשתו כי למיטב ידיעתו הנמען נמצא בישראל ולא ידוע לו היכן בדיוק הוא מתגורר, ויצרף תדפיס של פרטי הנמען ממרשם האוכלוסין; על אף האמור, רשאי קאדי לפטור את המבקש מצירוף תדפיס כאמור אם ראה שיש נסיבות מיוחדות לכך;

(2) אם הנמען הוא תושב ישראל ויש לו מען בתחומי מדינת ישראל, אך לא היה ניתן להמציא לו את המסמך, יציין המבקש בבקשה כי למיטב ידיעתו הוא נמצא בישראל, ויצרף תדפיס של פרטי הנמען ממרשם האוכלוסין; כמו כן יציין בבקשה את הפעולות שנקט כדי להמציא לו את המסמך;

(3) אם הנמען אינו תושב ישראל אך נמצא בתחומי המדינה, יציין המבקש בבקשה כי למיטב ידיעתו הנמען נמצא בישראל, ויצרף ראייה על כך, וכן יציין את הפעולות שנקט כדי להמציא לו את המסמך.

8. המצאה מחוץ לתחום המדינה בעל דין רשאי להמציא כתב טענות מחוץ לתחום המדינה אם נקבע בדבר המלך במועצה על ארץ-ישראל, 1922 עד 1947, או נקבע על פי חיקוק אחר, שמבחינה בין-לאומית בית הדין בישראל מוסמך לדון בהליך, והכול בכפוף להוראות תקנות 9 ו-10.

9. הליך ההמצאה מחוץ למדינה (א) בעל דין המעוניין להמציא כתב טענות מחוץ לתחום המדינה, יגיש בקשה בכתב לשם קביעת דרך ביצוע ההמצאה; בבקשה יפורטו העובדות המבססות את עילת התביעה, העובדות המבססות את עילת ההמצאה מחוץ לתחום המדינה ופירוט המקום שבו נמצא הנמען או ייתכן שנמצא.

(ב) בית הדין יורה על דרך ביצוע ההמצאה, לרבות הגשת כתבי טענות, והוא רשאי להורות שבנסיבות העניין אין להמציא את המסמכים מחוץ לתחום המדינה.

10. הומצא כתב טענות לנתבע באמצעות המצאה מחוץ לתחום המדינה כאמור בתקנה 8 או באמצעות המצאה אליו בעת שהוא הגיע לישראל ושווה בה לצורך דיון ראשון במסגרת ההליך (בתקנה זו – ההליך). רשאי הוא לכפור בסמכות בית המשפט לדון בתובענה או לטעון כי הפורום הישראלי אינו הפורום הנאות לדון בתובענה, באמצעות הגשת בקשה לגבי עניין זה לא יאוחר ממועד הדיון הראשון שייקבע על ידי בית הדין במסגרת ההליך.

11. הוראות כלליות (א) אישור המשלוח בפקסימיליה, אישור המסירה בדואר והודעת אימות המסירה יישמרו בידי השולח, והעתקם יוגש לבית הדין לפי הצורך או לפי החלטת בית הדין.

<sup>9</sup> ס"ח התשס"ט, עמ' 76.

(ב) המאפיינים של מסמך אלקטרוני והדרישות הצורניות לגביו הם כמפורט להלן:

(1) מסמך אלקטרוני יוגש בקבצים מסוג PDF בלבד;

(2) נפח הקבצים המוגשים לא יעלה על 25 מגה־בייט (25 MG);

(3) לצורך הגשת מסמך אלקטרוני שנדרשת לגביו חתימה, יחתום המגיש באמצעות ציון שמו בסוף המסמך, ובתצהיר תובא גם חתימת יד של המצהיר ומאשר התצהיר.

(ג) לצורך כניסה למערכת נט בתי הדין, מגיש מסמך אלקטרוני לבית הדין יזדהה אל מול המערכת האמורה באמצעות הזדהות אישית דרך מערכת ההזדהות הלאומית או באמצעות אחת התעודות האלקטרוניות להזדהות המפורטות להלן דרך מערכת ההזדהות הלאומית:

(1) תעודה שהפיק גורם מאשר כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית;

(2) תעודה ממוחשבת לגישה וזיהוי (תמו"ז) המונפקת לבעלי תפקיד בשירות המדינה.

(ד) בעת הגשת מסמך אלקטרוני בעל דין או עורך דין ישלם את אגרת בית הדין או כל תשלום אחר שיש לשלם לבית הדין, באמצעות כרטיס אשראי שפרטיו ימולאו בעת הגשת המסמך האלקטרוני, ובלבד שכרטיס האשראי הוא בבעלותו של הגורם המבצע את התשלום.

12. תקנות אלה יחולו על המצאה של מסמך במסגרת הליך בבית דין, לרבות הליך כאמור תחולה שנפתח לפני יום פרסומן של תקנות אלה (להלן – יום הפרסום), שתבצע ביום הפרסום או לאחריו.

י' בכסלו התשפ"ג (4 בדצמבר 2022)

(חמ 6461-3)

גדעון סער

שר המשפטים

